

แปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านดู่ อ.เมือง จ.พะเยา คว่ำรางวัลที่ 3 ระดับประเทศ

แปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา คว่ำรางวัลที่ 3 ระดับประเทศ

นายณเรศ ฝักปากเพราะ ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาการเกษตรที่ 6 จ.เชียงใหม่ กล่าวว่าตามที่มีการส่งเสริมการเกษตร ได้ดำเนินการประกวดแปลงใหญ่ดีเด่นระดับประเทศ ประจำปี 2561 นั้นแปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา นำนวัตกรรมมาใช้ ต่อยอดการวิจัย เพิ่มมูลค่าผลผลิตและใช้ตลาดนำการผลิต จึงได้รับรางวัลที่ 3 ระดับประเทศ

ความเป็นมาของแปลงใหญ่ข้าวบ้านดู่ เริ่มต้นจากการนำเอาปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน มีการตรวจเลือดหาสารพิษและสารเคมีตกค้าง เมื่อปี 2532 ต.บ้านดู่ มีจำนวนครัวเรือนประมาณ 1,600 ครัวเรือน มีประชากร 4,462 คน ตรวจพบสารพิษตกค้างในเส้นเลือด 90 % ของประชากรทั้งหมด สมาชิกในชุมชนจึงได้ร่วมโครงการลด ละ เลิกสารเคมี จากปี 2532 – 2540 และต่อจากนั้น ปี 2541 – 2550 ได้รวมกลุ่มเป็นกลุ่มทำข้าวอินทรีย์ ปี 2539 ได้นำปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ ต่อมาในปี 2550 ได้จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผลิตข้าวอินทรีย์บ้านดู่ มีสมาชิกกลุ่ม 15 ราย จนถึงปี 2556 มีสมาชิก 169 ราย และได้จัดตั้งเป็นกลุ่มสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านดู่ จำกัด

ปี 2559 กรมส่งเสริมการเกษตร โดยสำนักงานเกษตรจังหวัดพะเยาและสำนักงานเกษตรอำเภอเมืองพะเยา ได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้กลุ่มเข้าร่วมโครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่ เนื่องจากกลุ่มผู้ปลูกข้าวประสบปัญหาเรื่องต้นทุนการผลิตที่สูง จึงมีการคิดแนวทางการลดต้นทุน ให้เกษตรกรในแปลงใหญ่ทำบัญชีต้นทุนการทำเกษตร นำสมาชิกมาอบรม เรื่องการลดต้นทุนต้นทุน ให้ทำปุ๋ยหมัก ชีวภาพ ไตรโคเดอรมา จุลินทรีย์หน่อกล้วย ทำปุ๋ยหมักกอง เก็บเมล็ดพันธุ์เอง เพิ่มผลผลิต มีการทำนาอินทรีย์อย่างเต็มรูปแบบในชุมชน (พื้นที่ไร่แดง) และพื้นที่ข้าวปลอดภัยตามมาตรฐาน GAP (พื้นที่ไร่ขาว) และทางกลุ่มฯได้มีการรับซื้อผลผลิตจากสมาชิกเกษตรกรแปลงใหญ่ โดยรับซื้อข้าวเปลือกหอมมะลิส่วนต่างที่สูงกว่าราคาตลาด กิโลกรัมละ 2 บาท โดยสหกรณ์การเกษตรปฏิรูปที่ดินบ้านดู่ จำกัด เพื่อดำเนินการแปรรูปส่งข้าวขาวขาย กิโลกรัมละ 50 บาท ข้าวกล้อง กิโลกรัมละ 70 บาท ข้าวไรซ์เบอร์รี่ กิโลกรัมละ 80 บาท ปัจจุบันมีตลาดหลักคือ มูลนิธิแม่ฟ้าหลวงพระตำหนักดอยตุง ทางกลุ่มแปลงใหญ่ส่งให้เดือนละ 1,350 กิโลกรัม นอกจากนี้แล้วยังส่งจำหน่ายชุมชนสหกรณ์กรุงเทพมหานคร ภาคเอกชนและเครือข่ายต่างๆ ผลิตภัณฑ์เด่น คือ ข้าวมงคล (ข้าวหอมมะลิอินทรีย์แท้) เหมาะสำหรับผู้รักและห่วงใยสุขภาพ นอกจากนี้แล้ว ได้นำข้าวท่อนปกติขาย กิโลกรัมละ 13 บาท เมื่อนำมาแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าโดยทำสบู่ แชมพู ลิปสติก สามารถเพิ่มมูลค่าเป็นกิโลกรัมละ 80 บาท ส่วนรำข้าวนำไปเลี้ยง สุกร ไก่ และกลบที่เหลือจากการสีทำเป็นพลังงานทดแทน (เตาแก๊สชีวมวล) และขี้เถ้ากลบทำปุ๋ยใส่ในนาข้าว สมาชิกมีการใช้ข้าวอย่างคุ้มค่าและไม่มีสิ่งเหลือตกค้าง (Zero waste)

จุดเด่นและความภาคภูมิใจ แปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา มีพื้นที่ 3,500 ไร่ สมาชิก 385 ราย จำหน่ายผลผลิตข้าวคิดเป็นมูลค่า 2.4 ล้านบาท/ฤดูกาลปลูก โดยมีนายสวัสดิ์ ปานา เป็นผู้จัดการและได้ทำงานบูรณาการร่วมกับศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร(ศพก).บ้านดู่ ที่มีนายบาล บุญก้า เป็นประธานและเป็นแหล่งเรียนรู้ให้สมาชิกแปลงใหญ่ เพื่อการพัฒนาการผลิตข้าวอินทรีย์ โดยจุดเด่นและความภาคภูมิใจของแปลงใหญ่นบ้านดู่ ได้แก่ การลดต้นทุนการผลิต 20 % เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต 20 % โดยการบริหารจัดการน้ำให้แก่สมาชิกอุตสาหกรรมทุกรายเพื่อเป็นแหล่งน้ำ พร้อมทั้งนำนวัตกรรมและต่อยอดการวิจัย ได้มีการพัฒนาคุณภาพสู่การรับรองอินทรีย์และ GAP ร้อยละ 80 นำหลักการตลาดนำการผลิตวางแผนการผลิตให้แก่สมาชิกและเชื่อมโยงการตลาดทุกเครือข่าย สร้างแบรนด์สินค้าและเปลี่ยนจากผลผลิตวัตถุดิบไปสู่สินค้านวัตกรรม ลดความเสี่ยงการผลิตพืชเชิงเดี่ยวพัฒนาไปสู่การท่องเที่ยวเชิงเกษตร มีการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมสุขภาพและคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น มีความรักสามัคคี มีรายได้อย่างต่อเนื่อง

แปลงใหญ่ข้าวตำบลบ้านดู่ อำเภอเมือง จังหวัดพะเยา ถือว่าดำเนินการประสบความสำเร็จเป็นรูปธรรม พร้อมทั้งขยายผล สนใจสอบถามรายละเอียดเพิ่มเติมที่นายสวัสดิ์ ปานา ผู้จัดการแปลงใหญ่นบ้านดู่ โทร.090-9494664 และนายบาล บุญก้า ประธาน(ศพก.)บ้านดู่ โทร.082-8957321